

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

31 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit în componența:
președinte
judecători

Nadejda TOMA
Liliana CATAN
Iurie DIACONU
Ion GUZUN
Victor BOICO

a judecat, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Alexandru Casir, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 mai 2022, în cauza penală privindu-l pe

CIORICI Nicolae Xxx *născut*

la xx xxxxxx xxxx, originar și domiciliat în s. Xxxxxxxx, r-nul Xxxxxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 20.10.2021 – 29.11.2021;

Instanța de apel: 23.12.2021 – 26.05.2022;

Instanța de recurs: 27.07.2022 – 31.10.2022.

Asupra recursului ordinar menționat, Colegiul penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni, sediul Central din 29 noiembrie 2021, *cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală*, Ciorici Nicolae a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 192¹ alin. (2) lit. c) la 3 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, începând din 29 noiembrie 2021, cu includerea perioadei aflării inculpatului sub arest preventiv de la 19 august 2021 până la 29 noiembrie 2021.

În temeiul art. 385 alin. (5) Cod de procedură penală, s-a redus pedeapsa aplicată sub formă de închisoare cu 103 zile.

De la Ciorici Nicolae s-a încasat în beneficiul lui Robu Grigore, suma de 1000 lei, cu titlu de prejudiciu material.

În baza art. 90¹ alin. (1), (2) Cod penal, s-a dispus ca pedeapsa de 1 an și 6 luni să fie executată în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 90¹ alin. (1), s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei cu fixarea termenului de probațiune de 1 an și 6 luni, calculându-se după executarea pedepsei cu închisoarea.

Prin sentință a fost soluționată și chestiunea privind corpurile delictive.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, Ciorici Nicolae la data de 01 mai 2021, aproximativ ora 01:30, urmărind scopul răpirii unui mijloc de transport, fără scop de însușire, acționând cu intenție directă, a pătruns în ograda cet. Robu Grigore din or. XXXXXX, str. X XXXXX, nr. xx și a răpit automobilul de model „Seat Inca”, cu n/î Xxx xxx. În continuare, acesta s-a deplasat cu automobilul prin or. Nisporeni, iar mai apoi l-a abandonat pe strada Alexandru Donici din or. Nisporeni.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, în drept faptele inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 192¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, adică *răpirea mijlocului de transport, fără scop de însușire, acțiune săvârșită prin pătrundere în spații îngrădite*.

3. Temeinicia și legalitatea sentinței a fost atacată cu apel de către *avocatul Nastas Victor în numele inculpatului*, prin care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă în baza prevederilor art. 90 Cod penal, cu dispunerea suspendării condiționate a executării pedepsei cu închisoare pe un termen de probă.

În motivarea cererii de apel avocatul a invocat că:

- procesul penal s-a petrecut în prezența inculpatului, ultimul a recunoscut vina în comiterea infracțiunii imputate, atât la urmărirea penală cât și în instanța de judecată a depus cerere de examinare a cauzei în procedură simplificată;

- deși instanța în sentința emisă nu a reținut careva circumstanțe atenuante, consideră că circumstanțe care atenuază răspunderea penală, în privința lui Ciorici Nicolae urmează de reținut ca căința sinceră și colaborarea activă cu urmărirea penală.

3.1. Până la începerea examinării în fond a cererii de apel, inculpatul Ciorici Nicolae a depus o cerere, prin care a solicitat aplicarea în privința sa a prevederilor Legii nr. 243 din 24.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 26 mai 2022, apelul declarat a fost admis, casată parțial sentința în partea aplicării pedepsei, inclusiv și din oficiu, în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Procesul penal în privința lui Ciorici Nicolae recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 192¹ alin. (2) lit. c) Cod penal a fost încetat, în temeiul art. 2 din Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute fără modificări.

4.1. În motivarea soluției sale, instanța de apel a constatat că, instanța de fond a analizat și apreciat obiectiv ansamblul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării și just a stabilit vinovăția inculpatului Ciorici Nicolae de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 192¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, potrivit elementelor constitutive: *răpirea mijlocului de transport, fără scop de însușire, acțiune săvârșită prin pătrundere în spații îngrădite.*

Colegiul Penal a reținut că, cererea inculpatului, susținută de apărătorul acestuia în ce privește încetarea procesului penal din cauza intervenirii actului de amnistie pe parcursul judecării cauzei, poartă un caracter fondat, din care motiv instanța de apel statuează despre temeinicia cererii date și despre necesitatea admiterii acesteia cu încetarea procesului penal în privința inculpatului CIORICI Nicolae în temeiul art. 2 din Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, din următoarele considerente.

Colegiul Penal a atestat că, la data de 24 decembrie 2021, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova (nr. 243 din 24.12.2021), care a fost publicată în Monitorul Oficial al RM la 31 decembrie 2021, intrând în vigoare de la această dată.

Astfel, citând prevederile art. 1 alin. (1), 2 din Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, instanța de apel a notat că, prin sentința din 29 noiembrie 2021 a Judecătoriei Ungheni, inculpatul Ciorici Nicolae a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 192¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, infracțiune care a fost comisă la data de 01 mai 2021, adică, până la adoptarea Legii nr. 243 din 24.12.2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, iar sancțiunea art. 192¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, stabilește pedeapsa cu închisoare de până la 5 ani și este atribuită conform art. 16 Cod penal, categoriei infracțiunilor mai puțin grave.

Verificând materialele cauzei penale, Colegiul Penal a constatat că, la cazul dedus judecării inculpatul Ciorici Nicolae nu cade sub incidența restricțiilor formulate în art. 6 din Legea nr. 243 din 24.12.2021, privind aplicarea art. 2 din legea menționată.

Colegiul a concluzionat că, deși vinovăția inculpatului Ciorici Nicolae, în comiterea infracțiunii imputate, este dovedită, însă la faza de judecare a cauzei penale a intervenit actul de amnistie și inculpatul a depus cerere scrisă de aplicare în privința lui a amnistiei prin încetarea procesului penal, urmează a admite apelul declarat, cu casarea, inclusiv din oficiu în baza art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, a sentinței adoptate parțial, în partea aplicării pedepsei, și pronunțarea în

această parte unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, de încetare a procesului penal în temeiul art. 2 din Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, această având ca efect înlăturarea răspunderii penale.

Totodată, instanța de apel a menționat că, încetarea procesului penal în temeiul actului de amnistie, este un motiv de încetare a procesului penal pe motiv de nereabilitare a inculpatului și amnistia conform art. 107 alin. (2) Cod penal, nu are efecte asupra măsurilor de siguranță și asupra drepturilor persoanei vătămate, iar prin urmare, prevederile sentinței atacate, în partea soluționării acțiunii civile nu se modifică, și inculpatul are obligația în continuare de a despăgubi partea vătămată în modul stabilit de prima instanța.

5. Împotriva deciziei instanței de apel, recurs ordinar declară *procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Alexandru Casir*, care invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, că decizia instanței de apel nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, solicită casarea parțială a acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Ciorici Nicolae, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 192¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, să fie liberat de executarea pedepsei în baza art. 2 din Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021, privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În motivarea recursului menționează că:

- aplicarea amnistiei față de inculpat, nu constituie temei de reabilitare a persoanei, fapt care prezumă că inculpatul urmează a fi recunoscut vinovat de comiterea faptei imputate sau constatate ca fiind comisă, cu dispunerea liberării acestuia de executarea pedepsei;

- una din soluțiile, care poate fi adoptată la finalizarea examinării cauzei penale în cazul aplicării prevederilor Legii nr. 243, o reprezintă sentința de condamnare, acest fapt fiind expres prevăzut la art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală - cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art. 107 din Codul penal;

- cât privește adoptarea unei sentințe de încetare a procesului pe motivul intervenirii amnistiei, situație masiv întâlnită datorită practicii judiciare existente la aplicarea legii anterioare cu privire la amnistie, din 29.07.2016, aplicarea amnistiei cu emiterea unei hotărâri de încetare a procesului penal nu se regăsește în conținutul art. 391 Cod de procedură penală;

- emiterea unei hotărâri de încetare a procesului penal pe motivul aplicării amnistiei este exclusă de prevederile art. 396 pct. 4) Cod de procedură penală și ale art. 107 alin. (1) Cod penal, care stabilește că amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea pedepsei, astfel, pe caz urmând a fi constatată vinovăția persoanei în

comiterea faptei incriminate cu absolvirea de la executarea pedepsei, fapt care nu este posibil în cazul încetării procesului penal;

- soluția adoptată de instanța de apel, privind încetarea procesului penal în baza actului de amnistie, nu este acceptabilă, or, acest fapt contravine normelor procesuale în vigoare;

- adoptând o soluție de încetare a procesului penal instanța de judecată nu poate determina și constata din punct de vedere juridic corespunderea exactă între semnele faptei prejudiciabile săvârșite de către inculpat și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală, fapt ce contravine prevederilor art. 107 Cod penal, 285 alin. (2), 275 pct. 4) Cod de procedură penală și Legii nr.243;

- pentru aplicarea amnistiei față de persoanele inculpate, acestea urmează să fie liberate/absolvite de executarea pedepsei, or adoptarea unei soluții de încetare a procesului penal este contrară situației prevăzute la art. 8 al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, care prevede posibilitatea absolvirii inculpatului de la executarea pedepsei principale, însă nu și a pedepsei secundare - dacă sancțiunea normei prevede și pedeapsa complementară care urmează a fi aplicată inculpatului și poate fi făcută doar la emiterea unei sentințe de condamnare.

5.2. Pe marginea recursului declarat, referință nu a fost depusă.

6. Obiect de examinare a instanței de recurs îl reprezintă doar chestiunea privind aplicarea Legii nr. 243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

7. Judecând recursul ordinar în raport cu materialele cauzei, Colegiul Penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis, cu casarea totală a deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată (art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală).

Din raportarea jurisprudenței naționale la cea a CtEDO rezultă că în cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile ce urmează să le soluționeze instanța de apel, hotărârea acesteia urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, or eroarea de drept admisă în cadrul unei proceduri precedente, afectează echitatea procedurii și instanțele de recurs sunt obligate de a rectifica eroarea de procedură admisă de instanțele ierarhic inferioare, în caz contrar, art. 6 CEDO este încălcat (*hotărârea CEDO Leoni versus Italia*).

Reieșind din temeiurile de drept ale recursului ordinar declarat, se reține că titularul invocă incidența cazurilor de casare prevăzute la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, potrivit cărora hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Verificând și analizând decizia instanței de apel, raportat la argumentele recurentului, Colegiul a reținut că acestea și-au găsit confirmare și statuează că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Colegiul menționează că la întocmirea unei hotărâri, instanța trebuie să îndeplinească cerințele art. 394 Cod de procedură penală și să soluționeze toate chestiunile prevăzute în art. 385 și art. 397 Cod de procedură penală.

Potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată, iar conținutul ei se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea.

Totodată, potrivit art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă printre altele și motivele adoptării soluției date.

La caz, prima instanță a examinat învinuirile aduse în fond și a adoptat soluția de condamnare a lui Ciorici Nicolae în baza art. 192¹ alin. (2) lit. c) Cod penal la închisoare pe un termen de 3 ani.

Criticând sentința pentru netemeinicie, apel a declarat avocatul, care a solicitat aplicarea unei pedepse mai blânde, iar în ședința de judecată a instanței de apel, inculpatul fiind asistat de avocat a solicitat aplicarea Legii nr. 243 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Instanța de apel expunându-se asupra solicitării inculpatului a conchis că starea de fapt concordă cu cea de drept, Ciorici Nicolae corect fiind recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 192¹ alin. (2) lit. c) Cod penal și a decis că *„Procesul penal în cauza lui Ciorici Nicolae recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 192¹ alin. (2) lit. c) Cod penal a fost încetat, în temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova”*.

Deși în descriptivul sentinței, instanța de apel, face referire la prevederile art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, indicând că sentința de condamnare se adoptă cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de la executarea ei în cazul amnistiei, conform art. 107 Cod penal și în cazurile prevăzute de art. 89 alin. (2) lit. a), b), c), e), f) și g) din Codul penal, în dispozitiv *a pronunțat soluția de încetare a procesului penal în privința lui Ciorici Nicolae* recunoscut vinovat conform art. 192¹ alin. (2) lit. c) Cod penal, în temeiul art. 2 alin. (4) din Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Colegiul găsește necesar a puncta că această statuare a instanței de apel contravine normelor penale și celor de procedură penală precum și practicii judiciare constante, or, chiar dacă se constată că sentința de condamnare este întemeiată (partea descriptivă a hotărârii), se conchide că procesul penal urmează a fi încetat (partea dispozitivă).

În corespundere cu art. 107 alin. (1) Cod penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei, fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

Astfel, ținând cont de faptul că solicitarea de aplicare a actului de amnistie a intervenit la faza de judecare a apelului, instanța urma a adopta și pronunța o hotărâre în conformitate cu prevederile art. 389 alin. (4) pct. 2) Cod de procedură penală, potrivit cărora se adoptă o sentință de condamnare cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art. 107 Cod penal, deoarece adoptarea unei sentințe de încetare a procesului penal conform art. 391 Cod de procedură penală, este posibilă doar la faza punerii pe rol a cauzei (art. 345 Cod de procedură penală coroborat cu art. 350 Cod de procedură penală), în celelalte cazuri, hotărârea se adoptă în baza art. 389-390 Cod de procedură penală.

Tot aici se menționează că, legiuitorul în prevederile art. 391 Cod de procedură penală (sentința de încetare a procesului penal), nu a statuat că, după ce procedura continuă în mod obișnuit și instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului, ea va adopta o sentință de încetare a procesului penal în cazul aplicării actului amnistiei, ca de altfel și al prescripției.

Or, aceste două cazuri de nereabilitare a persoanei, spre deosebire de celelalte situații similare, regăsite în art. 391 Cod de procedură penală, sunt soluționate, după faza ședinței preliminare (art. 332 alin. (5), 384 Cod de procedură penală), doar în cadrul adoptării unei sentințe sau deciziei (instanței de apel) de condamnare, în virtutea esenței sale procedurale și a specificului de a hotărî asupra învinuirii formulate inculpatului în condițiile prescrise la art. 389, 394 alin. (1) și (2) și 395 Cod de procedură penală, spre deosebire de cele prevăzute în art. 394 alin. (4) și 396 Cod de procedură penală, adică cele proprii unei sentințe de încetare.

Mai mult, prevederile de drept enunțate nu sunt declarate neconstituționale și nici nu contravin reglementărilor internaționale, pentru a fi exceptate și omise, deci urmează a fi aplicate întocmai (art. 1 alin. (1), art. 7 alin. (1) – (8) Cod de procedură penală).

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe corespunzător și în strictă conformitate cu prevederile legii penale și procesual-penale asupra tuturor circumstanțelor de fapt și de drept ale cauzei și să țină seama de cele invocate în prezenta decizie și

nemijlocit de motivele casării acesteia, să înlăture omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit

d e c i d e :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de Circumscripție Chișinău, Alexandru Casir, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 mai 2022, în cauza penală privindu-l pe *CIORICI Nicolae Xxx* și dispune rejudecarea cauzei, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, pronunțată integral la 09 decembrie 2022.

Președinte

Nadejda TOMA

Judecători

Liliana CATAN

Iurie DIACONU

Ion GUZUN

Victor BOICO